

למישאל קומי קודשא בריך הוא, ולצלאה צלוותא על מזונא כל יומא, בגין דישתבחו על ידי ברכאנן כל יומא ויום ליעילא, ודא הוא ברוך יי' يوم יום.

ועל הא, לא לבעי לייה לאינש לבשלא מזונא, מן יומא ליום אחרינא, דלא לעכבר יומא ליום אחרא. הדא הוא דכתיב ויצא העם ולקטו דבר יום ביום. ביום, דייקא. בר מערב שבת לשבת, כמה DAOkimanga. וכדין אשתח קודשא בריך הוא מלא ברכאנן בכל יומא. וכדין כתיב פותח את יך וגוז. מא רצון. ההוא רצון, ד אשתח מעתיקא קדיישא, ונפיק מגיה רצון, לאשתכח מזוני לכלא. ומאן דשאיל מזוני בכל יומא ויום, ההוא אקרי בראש מהימנא, ברוזא דבעגיניה משתחנן ברכאנן ליעילא.

ר' אבא פתח ואמר, (תהלים קמן) רוץיה יי' את יראיו את המיחלים לחסדו, כמה אית להו לבני נשא למחד באrhoוי דמלפאה קדיישא, ולמהך באrhoוי DAOriyah, בגין דישתבחו ברכאנן לכלהו, לעלא ולתתαι.

דתניא, מאידכתיב, (ישעה מט) ישראל אשר בדעתפער. אעתפער ודא. Mai משמע. בגין דבעגין (דף ס"ב ע"ב) ישראל למתתא, קודשא בריך הוא מתפער ליעילא. ומאי פארא דיליה. דאתחבש בתפילין, דמתחררא גווני לאתפער.

תְּאֵנָא, רֹצֶחֶת יִיְהָ אֶת יִרְאָיו, רֹצֶחֶת יִיְהָ בִּירְאָיו מִבְּעֵי לִיהְ.
 מַאי רֹצֶחֶת יִיְהָ אֶת יִרְאָיו, אֶלָּא רֹצֶחֶת יִיְהָ אֶת
 יִרְאָיו, כְּלֹוֶםֶר, אֲפִיק הָאֵי רְצׁוֹן, וּמִתְּרֻעָה (נ"א וְאַתְּקִיעַ) בְּהֵזֶב
 קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, לִירְאָיו דְּדַחְלִין לִיהְ. וּמַאן אַיְנוֹן
 יִרְאָיו דָּאֲפִיק לוֹזֶן הָאֵי רְצׁוֹן. הַדָּר וְאַמְرָה, אֶת הַמִּיחָלִים
 לְחַסְדוֹ, אַיְנוֹן דְּמַצְפָּאָן וּמַחְפָּאָן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, לְמִבְּעֵי
 מְזֹוגְיִיהָו מִן קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, מִשְׁמָעָ דְּכַתִּיב אֶת
 הַמִּיחָלִים לְחַסְדוֹ.

רְבִי יִיְסָא סְבָא, לֹא אַתְּקִין סְעוֹדָתָא בְּכָל יוֹמָא, עַד
 דְּבָעָא בְּעָוֹתִיהָ קְמִי קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, עַל מְזֹוגִי.
 אַמְרָה, לֹא נַתְּקִין סְעוֹדָתָא, עַד דְּתַתִּיהִיב מַבֵּי מְלָכָא.
 לְבָתֵּר דְּבָעָא בְּעָוֹתִיהָ קְמִי קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, הוּה מַחְכָּה
 שְׁעַתָּא חֶדָּא, אַמְרָה הָא עִידָּן דְּתַתִּיהִיב מַבֵּי מְלָכָא, מְפָאָן
 וְלֹהֲלָא אַתְּקִינוּ סְעוֹדָתָא. וְדָא הוּא אַרְחָא, דְּאַיְנוֹן דְּחַלִּי
 קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, דְּחַלִּי חַטָּאתָה.

אַיְנוֹן חַיִיבִיא דְּאַזְלִין עַקְיִימִין בָּאֲרַחִי אֲוֹרִיִּתָּא, מַה
 פַּתִּיב בְּהֵג. (ישעה ח) הָוֵי מִשְׁפִּיטִי בְּבָקָר שְׁכָר
 יַרְדָּפוּ. וְעַל דָּא רֹצֶחֶת יִיְהָ אֶת יִרְאָיו אֶת הַמִּיחָלִים לְחַסְדוֹ.
 לְחַסְדוֹ דִּיִּקְאָה. (ס"א וּבָהָא) אֲשֶׁת מַזְדַּעַן אַיְנוֹן בְּנֵי מַהְימָנוֹתָא
 בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, וַיֵּצֵא הַעַם וְלִקְטוּ
 דָּבָר יוֹם בַּיוֹמָו. יוֹם בַּיוֹמָו קָאָמָר, וְלֹא דָבָר יוֹם לִיּוֹם
 אַחֲרָה.

וְכֹל כֵּה לִמְהָה. לִמְעֵן אֶנְסְפָנוּ הַיְלָד בְּתוֹרַתִּי אֲםִלְא בְּכָאן
אֲשֶׁת מִזְדַּעַן אִינְפּוֹן בְּגַי מַהְיָמָנוֹתָא, דָּכְלִי יוֹמָא וַיּוֹמָא
אִינְפּוֹן אָזְלִי בָּאֲרָח מִישָּׁר בָּאָרוּרִיתָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר
מִהְכָּא, (משל לי) צָדִיק אָוָבֵל לְשׂוּבָע נְפָשָׁו, בַּתְּרִ דְּשָׁבָע
נְפָשִׁיה מַלְצָלִי וַיְמַקְרֵי בָּאָרוּרִיתָא.

רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמַר, תָּא חִזְוִי, עַד לֹא יַהְבֵ קָדוֹשָׁא בְּרִיךְ
הָוּא אָרוּרִיתָא לִיְשָׁרָאֵל, אֲבָחִין בֵּין אִינְפּוֹן בְּגַי
מַהְיָמָנוֹתָא, וּבֵין אִינְפּוֹן חַיְבִיא דָלָאו אִינְפּוֹן בְּגַי
מַהְיָמָנוֹתָא, וְלֹא קִיְמִין בָּאָרוּרִיתָא. וּבָמָה אֲבָחִין לוֹן.
בְּמַן. כַּמָּה דָא תִּמְרֵ אֶנְסְפָנוּ. וְכֹל אִינְפּוֹן דָא שְׂתַבְּחוּ דָא יַפְּ�וֹן
בְּגַי מַהְיָמָנוֹתָא, רְשִׁים לֵיה קָדוֹשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, בְּרִישִׁימוּ
דְּכְתָרָא דְּחַסְדָּ, כַּמָּה דָא תִּמְרֵ אָמַר הַמִּתְחָלִים לְחַסְדָו, וְעַל
דָא לִמְעֵן אֶנְסְפָנוּ. וְכֹל אִינְפּוֹן דָלָא מְשַׁתְּפָחִי בְּגַי
מַהְיָמָנוֹתָא, אַעֲדִי מְבִיאָהוּ פְּתָרָא עַלְאהָ דָא. וּמְנָא אַכְרִיז
וְאָמַר, (משל לי) וּבְטַן רְשָׁעִים תְּחַסֵּר. וּעַם כָּל דָא לֹא הָעֲדִיף
הַמְּרַבָּה וְהַמְּמַעַיט לֹא הַחֲסִיר.

תָּאָנָא, בְּהַהְוָא שְׁעַתָּא אֲשֶׁת לִימּוֹ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא,
כְּגֻוֹנָא דָלְעִילָא, כַּמָּה דָא קִימְנָא, דְכִתְיבָ,
(שמות טו) וַיָּבוֹאוּ אֱלִימָה וַיִּשְׁמַע שְׁתִים עֲשָׂרָה עִינּוֹת מִים
וְשָׁבָעִים תְּמָרִים וְגוֹ'. וְאֲתַתְקָף אַילְגָא קְדִישָׁא, בְּתִרְיסָר
תְּחֻומִין, בָּאֲרַבָּע סְטָרִי עַלְמָא. וְאֲתַתְקָף בְּשָׁבָעִין עַגְפִין,
וְכֹל אָגּוּנָא דָלְעִילָא.

בְּהָהִיא שְׁעַתָּא, נְטִיף טְלָא קְדִישָׁא, מַעֲתִיקָא סְתִימָה,
וּמְלִיאָה לְרִישָׁה דְּזַעַיר אַנְפִין, אַתָּר דְּאַקְרִי
שְׁמִים. וּמְהַוָּא טְלָא דְּגַהְוָרָא עַלְאָה קְדִישָׁא, הוּהָה בְּגִיד
וּנְחִית מְנָא לְתַתָּא. וּכְדֹה הוּהָה נְחִית, הוּהָה מַתְפֵרֶשׁ גַּלְדִּין
גַּלְדִּין, וְאַקְרִישׁ לְתַתָּא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב דַק פְּכָפּוֹר עַל
הָאָרֶץ.

כָּל אַיִפּוֹן בְּגַי מַהֲיִמְנוֹתָא, נְפָקִי וְלְקָטִי, וּמְבָרְכָאָן שְׁמָא
קְדִישָׁא עַלְיהָ. וְהַהְוָא מְנָא, הוּהָה סְלִיק רִיחֵין דְכָל
בּוֹסְמִין דְגַבְתָּא דְעַדְן, דְהָא בֵיהָ אַתְמִישָׁךְ וּנְחִית לְתַתָּא.
שְׂוִיה לְקָמִיה, בְּכָל טֻמָּא דְאַיְהוּ בְעֵי, הַכִּי טַעַיִם לִיהָ,
וּמְבָרֵךְ לְמַלְכָא קְדִישָׁא עַלְאָה.

וּכְדִין מַתְבָּרֵךְ בְּמַעוֹי, וְהַהְוָה מִסְתְּבֵל וַיַּדְעַ לְעִילָּא,
וְאַסְתָּכֵי בְּחִכְמָה עַלְאָה, וּעַל דָא אַקְרָוּן דָוָר
דָעָה. וְאַלְיוֹן הָוּ בְגַי מַהֲיִמְנוֹתָא, וְלְהֹן אַתִּיהִיבָת
אוֹרְדִּיתָא לְאַסְתְּכָלָא בָה, וְלִמְבָדָע אַרְחָהָא.

וְאַיִפּוֹן דָלָא אַשְׁתְּכַחַו בְגַי מַהֲיִמְנוֹתָא, מַה כַּתִּיב בָהוּ,
(במדבר יא) שְׁטוֹ הָעַם וְלְקָטָוג. מַאי שְׁטוֹג. שְׁטוֹתָא הָוּ
נְסָבִי לְגַרְמִיְהוּ, בְגִין דָלָא הָוּ בְגַי מַהֲיִמְנוֹתָא. מַה כַּתִּיב
בָהוּ. וְטַחַנוּ בְּרַחִים אוֹ דְכוּ בְּמַדּוֹכָה וְגוֹ. מַאן אַטְרָה (דף ס"ג
ע"א) לֹונָן בְּלָהָא. אַלְאָ דְאַיִפּוֹן לֹא הָוּ בְגַי מַהֲיִמְנוֹתָא.
כְּגֻוֹנָא דָא, אַיִפּוֹן דָלָא מַהֲיִמְגִי בֵיהָ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא, לֹא בַּעֲן לְאַסְתְּפָלָא בְּאֶרְחֹוי, וְאַיְנוּ בַּעֲן לְאַטְרָחָא גְּרָמִיָּהוּ כֹּל יוֹמָא בַּתֵּר מְזוֹנָא, יְמָמָא וְלִילִי, דְּלִמָּא לֹא סְלִיק בִּידִיָּהוּ פְּתָא דְּגַהְמָא. מֵאַנְ גְּרִים לְזֹן הָאֵי. בְּגִין דָּלָאו אַיְנוּ בְּנֵי מְהִימָּנוֹתָא. אֹוֹפָה הַכָּא, שְׁטוֹ הַעַם וְלִקְטוּ, שְׁטוֹ בְּשֻׁטוֹתָא דְּגְרָמִיָּהוּ, וּבַעֲן לְאַטְרָחָא עַלְיהָ, הַדָּא הַוָּא דְּכַתְּבִיב, וְטַחַנוּ בְּרַחִים. בַּתֵּר כֹּל טְרָחָא דָא, לֹא סְלִיק בִּידִיָּהוּ, אֶלָּא דְּכַתְּבִיב וְהִיה טְעַמוּ בְּטֻעַם לְשָׂד הַשְּׁמָן. וְלֹא יַתִּיר. מֵאַנְ גְּרִים לְזֹן הָאֵי, בְּגִין דָּלָאו הַוּ בְּנֵי מְהִימָּנוֹתָא.

אמֶר רַבִּי יוֹסֵי, מַאי לְשָׂד הַשְּׁמָן. אִיכָּא דְּאָמְרִי, דְּלִישׁ בְּמִשְׁחָא, פְּתְּרָגּוֹמוֹ. וְאִיכָּא דְּאָמְרִי, מַה הַשָּׂד אַתְּחֹזֵר לְכָמָה גּוֹנוֹנִין, אֹוֹפָה מְנָא, אַתְּחֹזֵר לְכָמָה גּוֹנוֹנִין. רַבִּי יְהוּדָה אָמֶר, לְשָׂד הַשְּׁמָן, יְנִיקָא דְּמִשְׁחָא.

רַבִּי יְצָחָק אָמֶר, אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לְקַטוּ. וּכְיַיְמַן דְּאָכֵיל קְמֻעָא, לְקִיטָּה קְמֻעָא, וּמֵאַנְ דְּאָכֵיל יַתִּיר, לְקִיטָּה יַתִּיר, וְהָא כְּתִיב לֹא הַעֲדִיף הַמְּרַבָּה וְהַמְּמֻעֵיט לֹא הַחֲסִיר. אֶלָּא לְפּוּם אַיְנוּ דְּאָכֵילין לְקַטִּין. מְשֻׁמָּעָ אָכְלוּ, מֵאַנְ דְּהֹוָה אָכֵיל לִיה, וּבְגִינִּי כֵּפֶךְ לֹא כְּתִיב אָכֵילתוֹ.

מַאי קָא מִיּוֹרִי. אֲחַיד בָּר נְשָׁ בְּעַבְדָּא, אוֹ בְּאַמְתָּא, וְאָמֶר דְּהֹוָה דִּילִיה. אֲתָא חַבְרִיה, וְאָמֶר, הָאֵי עַבְדָּא דִּילִי הוּא. קְרִיבָו לְקָמִיה דְּמִשָּׁה לְדִינָא, אָמֶר לְזֹן

כַּמָּה בְּפִשְׁאָן בְּבִיתְךָ, וּכַמָּה נִפְשָׁאָן בְּבִיתְתֵּה דְּדִין, אָמַר
כֵּךְ וּכֵךְ. וְהַהוּא שְׁעַתָּא אָמַר לֹזֶן מְשָׁה, לְקַטוּ מְחַר, וּכְלַ
חַד מְגַיְיכֻוּ יִתְיִ לְגַבָּאִ. לְמַחַר, נִפְקֹד וּלְקַטָּג, וְאַתִּינֵׂן קָמַי
מְשָׁה, שְׂוֹרֵין קָמַיָּה מִנָּא, הוּא מְדִיד לִיה. אֵי הַהוּא עֲבָדָא
דְּדִין, אֲשָׁפָח הַהוּא עֹמֶרֶא דְּעֲבָדָא, בְּהָאִי מִנָּא. דְּהָא חַד
עֹמֶרֶא לְכָל נִפְשָׁ וּנִפְשָׁ מִבִּיתְתֵּה. מְדִיד לְדִין, וְאֲשָׁתְכָח
חַסְרָא, הַהוּא מִיכְלָא דְּעֲבָדָא, בְּהַהוּא מִנָּא דִילִיה, וְחַד
עֹמֶרֶא לְכָל נִפְשָׁ וּנִפְשָׁ מִבִּיתְתֵּה. אָמַר עֲבָדָא דְּדִין הוּא,
הַדָּא הוּא דְּכִתְבֵּין אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ לְקַטוּ וּכִתְבֵּין עַמְרָ
לְגַלְגַּלָּת מִסְפָּר נִפְשָׁתֵיכֶם.

אָמַר ר' (נ"א י"ס א) חַיִּיא, פְּתִיב, (שְׁמוֹת טז) עַרְבָּ וִידָעַתָּם כִּי יִיְּ
הַזְּכִיא אֲתֶכֶם מִאָרֶץ מִצְרָיִם וּבְקָר וִירָאִתֶּם אֶת
כְּבָוד יִיְּ. עַרְבָּ וִידָעַתָּם, בְּמַאי יִנְדָעַוּן. אֶלָּא הַכִּי תָּאָנָא,
בְּכָל יוֹמָא וּיוֹמָא אֲשָׁתְכָחוּ בְּיְמָוֹסִי קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּצִפְרָא, אֲתָעָר חַסְד בְּעַלְמָא. בְּהַהוּא זְמָנָא דְּאָקְרֵי עַרְבָּ,
תְּלִיא דִינָא בְּעַלְמָא, וְהָא אַוְקְמוֹה, דְּבָגִינִי כֵּךְ, יִצְחָק
תָּקֹן תְּפִלָּת הַמְנַחָה. (מַאי קָא מִירַי) וְעַל דָא, עַרְבָּ וִידָעַתָּם, כְּדַ
אֲתָעָר דִינָא בְּעַלְמָא, תְּגַדְעַוּן, דְּבַהַהוּא דִינָא אָפִיק יִיְּ
יַתְכוֹן מִמְצָרִים. וּבְקָר וִירָאִתֶּם אֶת כְּבָוד יִיְּ דְּהָא בְּהַהוּא
זְמָנָא אֲתָעָר חַסְד בְּעַלְמָא וַיְתַן לִכְוּ לְמִיכְלָ.

ר' חַיִּיא אָמַר אִיפְכָא, מַה פְּתִיב לְעַילָא, בְּשַׁבְתָנוּ עַל

סִיר הַבְּשֵׂר וְגַוּ. בֵּיה שְׁעַתָּא, אַתְּעַר עֲרָב, דְּהַהוּא זְמַנָּא
דְּאַתְּעַר דִּיבָּא, אַתְּעַר גַּמְיִ חֶסֶד בְּעַלְמָא. הַדָּא הוּא
דְּכַתְּבִיב, וַיַּדְעַתָּם כִּי יְיָ הַזִּיא אֶתְכֶם מְאָרֶץ מִצְרָים.
תַּבְּדַעַת הַחֲנוֹן חֶסֶד הַעֲבָד עַמְכוֹן, בְּזַמָּנָא דְּדִינָא וְאַפִּיק
יַתְּכוֹן מְאָרָעָא דְּמִצְרָים. וּבְקָר וַיַּרְא יְתָתָם אֶת בְּבּוֹד יְיָ,
בְּבּוֹד יְיָ הָא יַדְעַ. וּבָל בְּפָקָד לְמַה. בְּשָׁמוֹעַ יְיָ אֶת
תְּלֻגּוֹתֵיכֶם וְגַוּ.

אָמַר ר' יִסְא, לֹא שְׁנִי קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הוּא גִּימּוֹסּוּי, בְּרִיךְ
דְּאַיְנוֹן חַיְיבִּי עַלְמָא שְׁנִיּוֹן לוֹן, וַמְהַפְּכִי רְחִמִּי
לְדִינָא, כְּמָה דְּאַתְּמָר.

תָּאִנִּי ר' אַלְעֹזֶר, מַהְאֵי מַנָּא זְמִינִין צְדִיקִיָּא לְמִיכָּל
לְעַלְמָא דְּאַתִּי, וְאֵי תִּמְאָבָהָי גּוֹנוֹנָא. לֹא. אַלְא
יַתִּיר, דְּלֹא הָוָה בָּן לְעַלְמִין. מַאי אֲיָהוּ. כְּמָה דְּאָזְקִימַנָּא
דְּכַתְּבִיב, (תְּהִלִּים כז) לְחוֹזֹות בְּנֵעַם יְיָ וּלְבָקָר בְּהִיכָּלוֹ. וְכַתְּבִיב
(ישעה ס) עַזְנִין לֹא רְאָתָה אֱלֹהִים זָוְלָתָה וְגַוּ.

(שמות טז) רָאוּ כִּי יְיָ בָּתֵּן לְכֶם הַשְּׁבָתָה. ר' חִזְקִיָּה פָּתָח (תְּהִלִּים
כל) שִׁיר הַמּוֹעֲלוֹת מִמּעֲמָקִים קְרָאתִיךְ יְיָ. שִׁיר
הַמּוֹעֲלוֹת סְתִמָּה, וְלֹא פְּרִישׁ מַאן אָמְרוּ. אַלְא שִׁיר
הַמּוֹעֲלוֹת, דְּזָמִינִין (דף ס"ג ע"ב) כָּל בְּגִי עַלְמָא לְמִימָר, דְּזָמִין
הָאֵי שִׁיר לְמִימָרִיה לְדִרְיִ עַלְמָא.

וְמַאי הוּא מִמּעֲמָקִים קְרָאתִיךְ. הַכִּי תָּאָנָא, כָּל מַאן

דְמַצֵּלִי צָלוֹתָא קְמִי מֶלֶפֶא קְדִישָׁא, בְּעֵי לְמַבְעֵי בְּעוֹתִיהָ, וְלְצָלָה (ויקרא ע"א) מַעֲמָקָא דְלַבָּא, בְּגִין דִּישְׂתָּכָה לְבִיהָ שְׁלִים בְּקֻונְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וַיְכִוֵּין לְבָא וַרְעוֹתָא. וּמִי אָמַר דָּוד חַבִּי, וְהָא בְּתִיב, (תהלים קיט) בְּכָל לְבִי דְרִשְׁתִּיכָה. וְדָא קָרָא סָגִי, מַאי בְּעֵי מַמְעָמִקִים.

אֵלָא הַכִּי תְּאֵנָא, כָּל בָּר נְשָׁדְבָעֵי בְּעוֹתִיהָ קְמִי מֶלֶפֶא, בְּעֵי לְכִוּנָא דְעַתָּא (נ"א לְבָא) וַרְעוֹתָא, מַעֲיקָרָא דְכָל עֲקָרִין, לְאַמְשָׁכָא בְּרִכָּאָן מַעֲמָקָא דְבִירָא, (נ"א דְכָלָא) בְּגִין דִּינְגִיד בְּרִכָּאָן מַמְבוֹעָא דְכָלָא. וּמַאי הַוָּא. הַהְוָא אַתָּר דְגַנְפִיק מִפִיה, וְאַשְׁתָּכָה מִפִיה, הַהְוָא נְהָר, דְכִתִיב, (בראשית ב) וְנְהָר יָצָא מֵעַדְן. וּכִתִיב (תהלים מו) נְהָר פְּלָגִיו יִשְׁמַחוּ עִיר אֱלֹהִים. וְדָא אֲקָרִי מַמְעָמִקִים. (מ"ט ע"א) עַמְקָא דְכָלָא, עַמְקָא דְבִירָא, דְמַבְועִין נְפָקִין וְנְגָדִין לְבִרְכָא כָּלָא. וְדָא הַוָּא שְׁרוֹתָא לְאַמְשָׁכָא בְּרִכָּאָן מַעֲילָא לְתַתָּא.

אמֵר רַבִי חִזְקִיָה, (בראשית רל"ד ע"א, ויקרא רפ"ה א' ב', רצ"ז ע"ב) כ"ד עֲתִיקָא סְתִימָה דְכָל סְתִימִין, בְּעֵי לְזָמָנָא בְּרִכָּאָן לְעַלְמִין, אֲשֶׁרִי כָּלָא, וְאַכְלִיל כָּלָא, בְּהָאִי עַמִּיקָא עַלְאָה, וּמַהְכָא שָׁאִיב וְאַתְגִיד בִּירָא (נ"א בְּהָרָא) דְבַחְלִין וְמַבְועִין אַתְגִיגִדו מִפִיה, וּמַתְשַׁקְיִין מִפִיה בְּלָהָו. וּמְאָן דְמַצֵּלִי צָלוֹתִיהָ, בְּעֵי לְכִוּנָא לְבָא וַרְעוֹתָא, לְאַמְשָׁכָא בְּרִכָּאָן מַהְהָוָא עַמִּיקָא דְכָלָא, בְּגִין דִּיתְקַבֵּל צָלוֹתִיהָ, וַיַּתְעַבֵּד רַעֲוִתִיהָ.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיכֶם אִישׁ אֶל יוֹתֶר מִמְּנָבוּ עַד בָּקָר. אָמַר רַبִּי יְהוּדָה, בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא, מִתְבָּרֵךְ עַל מָה הַוָּא יוֹמָא עַל אֶחָה, דְּהָא כָּל שִׁיתָּא יוֹמִין מִתְבָּרְכָּא נְמִיּוֹמָא שְׁבִיעָה. וְכָל יוֹמָא יְהִיב מַה הַוָּא בְּרָכָה דַּקְבִּיל בְּהַהְוָא יוֹמָא דִילִיה.

וְעַל דָּא מֹשֶׁה אָמַר, אִישׁ אֶל יוֹתֶר מִמְּנָבוּ עַד בָּקָר. מַאי טֻמָּא. בָּגִין דָּלָא יְהִיב, וְלֹא יוֹזִיף יוֹמָא דָא לְחֶבְרִיה, אַלְאָ כָּל חַד וְחַד שְׁלִיט בְּלַחְזּוֹדִי, בְּהַהְוָא יוֹמָא דִילִיה. דְּהָא לֹא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא דְּחֶבְרִיה.

בָּגִין כֵּה, כָּל אַינְנוּ (נ"א אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּלַיְוָא יוֹמָא עַל לְאָה יוֹמָא שְׁבִיעָה וּמִתְבָּרְכָּן בְּלַ שִׁיתָּא יוֹמִין בְּלַ חַד וְחַד בְּלַחְזּוֹדִי וּבְלַ יוֹמָא יְהִיב בְּיוֹמָא דִילִיה מַה הַוָּא בְּרָכָה דַּקְבִּיל מַה הַוָּא יוֹמָא עַל לְאָה וְעַל דָּא מֹשֶׁה אָמַר אִישׁ אֶל יוֹתֶר מִמְּנָבוּ עַד בָּקָר דְּהָא לֹא שְׁלִיט יוֹמָא בְּיוֹמָא דָלָאו דִילִיה וּבְלַ אַינְנוּ) **חַמְשָׁא יוֹמִין שְׁלִיטִין בְּיוּמִיהוּ, וְאַשְׁתְּכָח בְּיהָ, מַה דַּקְבִּילָוּ, וַיּוֹמָא שְׁתִּיתָּה אַשְׁתְּכָח בְּיהָ יְתִיר. וְאַזְלָא הָא, פְּהָא דָא מַר רַבִּי אַלְעֹזֶר, מַאי דְּכַתִּיב יוֹם הַשְׁשִׁי, וְלֹא אַתְּמַר הַכִּי בְּכָל שָׁאָר יוֹמִין. אַלְאָ הַכִּי אָוקְמוּת, הַשְׁשִׁי. דָא זְדוּוֹגָא (דָא זְדוּמָנוּ) בְּיהָ מִטְרוֹנִיתָא. לְאַתְּקָנָא פַּתּוֹרָא לְמַלְכָא, וּבָגִין כֵּה, אַשְׁתְּכָחוּ בְּיהָ תְּרִין חִילָקִין, חַד לְיוּמִיהָ, וְחַד לְתַקְוִנָּא, בְּחַדְוֹתָא דְּמַלְכָא בְּמִטְרוֹנִיתָא.**

וְהַוָּא לִילִיא, חַדְוֹתָא דְּמִטְרוֹנִיתָא בְּמַלְכָא, וְזְנוּגָא דָלָהָן, וּמִתְבָּרְכָּא נְכָל שִׁיתָּא יוֹמִין, כָּל חַד וְחַד

בְּלִחוֹדֹי. בָּגִין כֹּה, בָּעֵי בָּר נְשָׁה לְסֶדֶר אֲפֻתָּרִיה בְּלִילִיאָ
דְּשִׁבְתָּא, בָּגִין דְּשָׁאָרִי עַלְיָה בְּרֶפֶאָן מְלֻעִילָא, וּבְרֶכֶתָא
לֹא אֲשִׁתְכָה עַל פָּטוֹרָא רִיקְגִּיאָ, (וְהַהְוא לִילִיא חֲדוֹתָא דְּמַטְרוֹנוֹתָא
בְּמַלְפָא זָוָגָא דְּלָחָן) בָּגִין כֹּה, תַּלְמִידִי חִכְמִים דִּירְעִין רֹזָא דָא,
זָוָגָא דְּלָהָן מַעֲרָב שְׁבָת לְעֶרֶב שְׁבָת.

רָאו כִּי יְיָ נָתַן לְכֶם הַשְּׁבָת, מַאי שְׁבָת. יוֹמָא דְּבִיה
נִיְיחַיָּן שְׁאָר יוֹמָין, וְהַוָּא כָּלָל אֶכְלָל אַיִבּוֹן שִׁיתָא
אַחֲרָנִין, וּמִגְיהָ מִתְּבָרְכִין. רַבִּי יִסָּא אָמָר, וְכֵן נִמְיָן כְּנַסְתָּא
יִשְׂרָאֵל אַקְרֵי שְׁבָת, בָּגִין דָאִיהִי בַּת זָוָגָו, וְדָא הִיא פָּלָה.
דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת ל"א) וִשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשְּׁבָת כִּי קָדְשׁ הִיא לְכֶם.
לְכֶם וְלֹא לְשָׁאָר עַמִּין, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"א) בְּינֵי
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְדָא הִיא אַחֲשָׁנָת יְרוּתָת עַלְמָיִן
לִיְשָׂרָאֵל. וְעַל דָא, פְּתִיב (ישׁועה נ"ה) אִם תִּשְׁיב מִשְׁבָת רְגָלֶךָ
זָgo' וּבְאַתְרִיה אָזְקִימָנָא מְלִי.

פְּתִיב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְׁבִיעִי. מִמְקוֹמוֹ.
תְּגִיבָּנוּ, מַהְהָנוּ מִקְומָן דָאַתְחֹזֵי לְמַהָּךְ. וְרֹזָא דְמַלָּה
דְּכַתִּיב, (יחזקאל ג) בְּרוֹךְ בְּבּוֹד יְיָ מִמְקוֹמוֹ, וְדָא אִיהוּ מִקְומָן.
וְדָא אִיהוּ רֹזָא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ג) כִּי הַמִּקְומָן אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד
עַלְיוֹ אַדְמָת קָדְשׁ הָוָא. אַתָּר יְדִיעָא קְרִיבָן לֵיה מִקְומָן
דָאַשְׁתָמֹדָעָא יְקָרָא עַלְאהָ.

וּבָגִין כֹּה, אַזְהָרוֹתָא לְבָר נְשָׁה, דָקָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְוֹרָא

קָדִישָׁא דְלֹעִילָא, דְלֹא יַפּוֹק מִגִּיה בְפּוּמִיה מַלְוָלָא (ע"א ע"ב)
דְחֹול, בְגִין דָא יַפּוֹק מִגִּיה, קָא (ד"ג ס"ד נ"א) מַחְלֵל יוֹמָא
דְשֶׁבֶתָא, בִּידָיו בְעֻזְבָּתָא. בְּרֶגֶלֶזֶי, לְמַהְךָ לְבָר מַתְרִין
אַלְפִין אָמֵין. כֵל אַלְיִין חַלְוָלָא דְשֶׁבֶתָא אִינְנוֹן.

אַל יַצֵּא אִישׁ מִמְקוֹמוֹ, דָא אִיהוּ אַתָּר יַקְרָא דְקִדּוֹשָׁה,
הֲהָא לְבָר מִגִּיה, אֱלֹהִים אֶחָרִים נִינְהָג. בְּרוּךְ פְּבּוֹד
יְיָ, דָא פְּבּוֹד דְלֹעִילָא. מִמְקוֹמוֹ, דָא פְּבּוֹד דְלִתְתָּא. דָא
אִיהוּ רָזָא דְעַטְרָא דְשֶׁבֶת, בְגִין כֵד אַל יַצֵּא אִישׁ
מִמְקוֹמוֹ. זֶכָא חַוְלָקִיה מֵאָן דְזַכְיִי לַיְקָרָא דְשֶׁבֶתָא זֶכָא
אִיהוּ בְעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא דָאָתִי.

(שמות י"ז) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה עֲבוֹר לִפְנֵי הַעַם וְגֹו. רַבִּי
חַיִיא פָתַח, (ההלים ל') חֹנֶה מֶלֶאך יְיָ סְבִיב לִירָאֵיו
וִיחְלָצָם. זֶכָאֵין אִינְנוּ צְדִיקִיָּא, דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אַתָּרְעֵי בַיְקָרִיהּוֹן, יַתִיר עַל דִילִילָה. תָא חִזֵּי, כִמָה אִינְנוּ
בְנֵי עַלְמָא, דְמַחְרֵפִי וּמַגְדֵפִי לְעִילָא, כְגֹון סְגַחְרִיב חַרְפָּה
וְגַדְף, וְאָמֶר (מלכים ב י"ח) מֵי בְכָל אֱלֹהִי הָאָרֶצֶת וְגֹו.
וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחְיל, וְלֹא תַבָּע מִגִּיה. כִיּוֹן דְאָוָשִׁיט
יִדְיהָ עַל חִזְקִיהָ, מַה פָתִיב (מלכים ב ט') וַיַּצֵּא מֶלֶאך יְיָ וַיַּחַזֵּק
בְמַחְנָה אֲשֹׁור וְגֹו.

ירְבָּעָם בֶן נְבָט הָוָה פְלָח לְעַבּוֹדָה זָרָה, וּמְקַטֵּר לְהָה,
וּמְזַבֵּח לְהָה, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא תַבָּע מִגִּיה.

וכד אתה עדו נבי' אה, ואתנבי עלי' אה, ואושיט רבעם
 ידו לקבלה, מה כתיב (מלכים א יג) ותיבש ידו וגוו', ולא
 יכול להשבה אלו. ועל דפלח לעבודה זהה לא תבע ליה קודשא בריך הווא
פרעה חרב וגיה, ואמר (שמות ה) מי יי' וגוו'. וקודשא
בריך הוא לא תבע מגיה, עד דסרייב בהו
בישראל, כתיב, (שמות ט) עוד מסתולל בעמי. (שמות ט)
 הנפה יד יי' הויה במקנה וגוו', וכן בכל אחר, קודשא
בריך הוא תבע עלבונא צדיקיא יתר על דיליה.
הכא משה, אמר עוד מעט וסקלוני, אמר ליה קודשא
בריך הוא, משה לאו עידן הוא למתבע עלבונך,
 אלא עבר לפני העם, ואחמי מאן יושיט ידו לקבלה,
 וכי ברשותהו את קאים, או ברשותי.
 ומטר אשר הפית בו את היואר קח בידך והלכת.

השלמה מההשומות (סימן ו)

תניא אמר רבי יוסף גלייף היה חוטרא מתרין סטרין
 משמא קדישא, חד סטרא ברחמי ודינא באתוון
 גליון, חד סטר דין בא דין נחש עלי צור. תא חז
 כתיב (שמות י"ד) ואותה תרם את מטרך ונטה את ידו על הים.
 Mai ונטה, כלומר נטה בחד גיסא דגלייפא ברחמי
 ודינא, כתיב וית משה את ידו ולא כתיב וישלח משה
 את ידו. כלומר, אסטי מחד גיסא. ואי תימה דגלייף היה

מִקְדָּמָת דָּבָר נָחָשׁ עַלְיִ צֹר, אֵלָא בְּאָסְנָא אֲתַגְלִיף
דְּכַתִּיב (שמות ד) וַיַּשְׁלִיכָהוּ אֶרְצָה וַיְהִי לְבָחָשׁ, בְּהִיא שְׁעִתִּי
אֲתַגְלִיף נָחָשׁ עַלְיִ צֹר.

וְתֵא חַווִּי אמר רַבִּי יְהוֹנָדָה בְּעָא קָוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא דְשָׁמוֹןִי
הָוּ (ד"ה) גָּלִיפָן בְּחוֹטְרָא יְעַבְדָו אַתָּאנוּ, וְתִבְנֵיא תְּרֵין
אַתָּין אֲתַעֲבָידָו בְּיַמָּא בְּהַהוּא סְטָר דְּסְטָא מְשָׁה בְּרַחְמִי
וְדַיְנָא, בְּזֹעֲ יַמָּא לְיִשְׂרָאֵל בְּיַב שְׁבִילֵין וְאַתְּבָ בְּדַיְנָא
עַל מְצָרָאִי וְאַטְבָע לְהֻזּוֹן בְּתַהוּמָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שמות
י"ד) וַיַּשֵּׁב הָיָה עַלְיָהָם אֵת מֵי הַיָּם מִהָּיָא שְׁעָתָא בְּעָא
לְאַפְקָא מִיָּא. אָמֵר לֵיה קָוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אַסְטִי חֻוְטָרָא
מַגִּיסָא אוֹחֶרֶא וִתְרֵין אַתָּאנוּ אֲתַעֲבֵיד בְּיַה, כִּמֵּה
דְאַתַּעֲבֵיד מַסְטָרָא אוֹחֶרֶא, חַד אַתָּה הַכָּא וְחַד אַתָּה
בְּמַרְיִבָּה. אַבְלָ הַשְׁתָּא, (שמות י"ז) וְהַכִּית בְּצֹר, בְּאַנְצֹר,
בְּהָאֵי צֹר, וְסַלִיק נָחָשׁ דְּלוֹזְמָנָא אַחֲרָא. אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר
מַאי דְכַתִּיב (במדבר כ) קַח אֶת הַמְּטָה וְהַקְּהֵל אֶת הַעֲדָה אַתָּה
וְאַהֲרֹן אֲחִיךְ וְדִבְרָתֶם. מָהוּ וְדִבְרָתֶם.

אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר מַגִּי לֵיה עַל נָחָשׁ הַדָּא אֲתַעֲבֵיד בְּצֹר.
הַשְׁתָּא בְּעֵי דְאַתַּעֲבֵיד בְּנָחָשׁ לְאַשְׁלָמָא שָׁמוֹןִי
דְקָוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא בְּאַלְיִן אַתָּין, מִשְׁמָעָ דְכַתִּיב וְדִבְרָתֶם
וְכַתִּיב (במדבר כ"א) וַיַּדְבֵר הָעָם בְּאֱלֹהִים וּבְמֶשֶׁת. מָה בְּתִיב
בְּתִרְיהָ, וַיִּשְׁלַח הָיָה בְּעַם אֶת הַנְּחַשִּׁים הַשְּׁרָפִים וְגוֹ. מָה

בְּחַשׁ חִילֵּה בְּפּוֹמִיה, אֲוֹף֙ הַכָּא בְּפּוֹמָא וַיְמַשֵּׁה לֹא עָבַד
הַכִּי, אֲלֹא הַכָּה, מַחָא וְלֹא אֲשָׁלִים שֶׁמָא, אֲלֹא חֹזֶר
בְּקָדְמִיתָא (בקדמיתא) בְּשֶׁמָא דְצֹור וְשַׁבָּק שֶׁמָא דְנַחַשׁ. הַדָּא
הַוָּא דְכִתְבֵּה וַיֵּה, וְלֹא כִתְבֵּה וַיַּדְבֵּר, כִּמָה דְאַתְפָּקֵד,
וְדַבְּרָתָם. דְתַגְיִינֵן צוֹר לְמַעַבֵּד, וְנַחַשׁ לְמַלְלָא. (במדבר כ) וַיַּדַּע
אֶת הַסְּלָע בְּמַטְהוֹ פֻּעָמִים, חַד דַעֲבָר וְחַד הַשְׁתָּא.

תָגִיא אָמַר רַבִי אַלְעֹזֶר בַּיה שְׁעַתָּא אֲשָׁתָאָר שֶׁמָא,
כְּלֹוֹמֶר דְלֹא אֲשָׁתָלִים בְּהַוָּא אֹות דְשַׁבִּיק מַשָּׁה
בְּחַשׁ וְלֹא אֲשָׁתָלִים כָל שֶׁמָא, דְהָא בְּחַד גִּיסָא אֲשָׁתָלִים.
בִּימָא מִגִּיסָא אַוחֲרָא, שְׂרֵי בְּצֹור וְלֹא אֲשָׁתָלִים בְּנַחַשׁ.
אָמַר לֵיה קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, עֲבָדָתְךָ דְשְׁרֵי שְׁמֵי וְלֹא
אֲשָׁתָלִים לְמַעַבֵּד אַתְוֹן, אֲוֹף אֵת שְׁרִית, וְלֹא תְשָׁתָלִים.
(במדבר כ) לְכָן לֹא תְבִיאוּ, שְׁרִית לְאַפְקָא לוֹן, וְלֹא תְשָׁתָלִים
לְאַעֲלָא לוֹן לְאַרְעָא. לְכָן לֹא תְבִיאוּ, אָמַר רַבִי אַלְעֹזֶר
יָדַע לְבָא דְמַשָּׁה בְּקָדְמִיתָא, דְדַחֵיל כְדַחְמָא בְּחַשׁ.
דְכִתְבֵּה (שמות ד) וַיַּגֵּס מַשָּׁה מִפְנֵי לְבָא, חַמָּא וְלֹא יָדַע.

אָמַר רַבִי אַלְעֹזֶר בְּתִיב (במדבר כ"א) וַיַּעֲשֵׂה מַשָּׁה בְּחַשׁ בְּחַשׁ
וַיִּשְׁיַמֵּהוּ עַל הַגּוֹס, עַל גּוֹס לֹא כִתְבֵּה אֲלֹא עַל הַגּוֹס.
בְּעָא לְאַתְקָנָא מֵה דְחִסָּר. אָמַר לֵיה קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא
בְּתִיב (במדבר ב"ז) לְהַקְדִּישֵׁנִי בְּמִים, בְּמִים וְלֹא בְּדָבָר אַחֲרָה.
כְּשֵׁם שְׁהַתְּחִלָּת בְּמִים, בְּעַיְנָא דְיִשְׁתָלִים בְּשָׁמֵי הַגּוֹס

במים. אמר רבי אלעזר אמר לא שלים אבל את מגיד בסא חדא (נ"א הכא).

אמר רבי יהושע כתיב (במדבר כ"א) עשה לך שرف, עשה לך, לתועלה תה. עשה לך, תקין מה דחסרת ועם כל זה, לא תקון אלא ראייה, שהיו רואים בגחש וחין, אבל לא נקדש שם במים ואשתאר חסר מה שאר. ותקנת בראיה, (דברים ל"ב) עליה אל הר העברים וראה, הנה רואה בעיניך ושם לא תעבור (במדבר ב"ז) וראית אותה ונאספת אל עמה. תא חזי דאפיקו ראייה כיון דעבד ראייה, בהאי אשלים לייה ראייה, אבל לא אשלים שם במא כמו פמו שאר כל שם.

אמר רבי יצחק בשעה אמר קידשא בריך הוא, (במדבר כ) לבן לא כתיאוג. אמר משה, האי חוויא לתקלא עלמא הוא. אמר לייה משה, לאו הכי, דינא לחיבייא וחין למאי קשות, באotta שעה דכתיב (במדבר כ) וראה אותו וחין ידע משה דרכיו והצדיק עליו את הדין. פתח ואמר, (דברים ל"ב) הצור תמים פעלן, לא הוא צור רק אמרין (דברים ל"ב) אל אמרנה ואין עול דכתיב, וראה אותו וחין. וכ כתיב (שמעואל ב' כ"ב) האל תמים דרכו.

אמר ר' חייא והא תנין, אל, גורת רחמי הוא כמה דעת אמר (דכתיב) (במדבר ב"ג) אל מוציאם ממצריהם,